

K-i oldalfalában. Az árokásás során ezek az objektumok részben megsemmisültek. A szelvényben 4 sekély gödröt, egy körárok részletét és 3, a szelvényen keresztülhaladó, K-Ny irányú, sekély árokszakaszt tártunk fel.

Az objektumok korát tekintve 9 bronzkori, kettő korhatározó leletanyag hiányában ismeretlen korú.

Az objektumok betöltésében nagyon kevés leletanyagot, általában néhány durva, kézzel formált edénytöredéket találtunk. A leggazdagabb objektum egy nagyméretű hulladékgyűjtő volt, melyből nagy mennyiségű állatcsont és kézzel formált kerámiatöredék került elő. A megelőző feltárás eredménye alapján feltételezhető, hogy a HT-116 jelű településrészlet és az attól 50–60 m-rel ÉK-re fekvő HT-11 D-i része, ahol szintén bronzkori jelenségek kerültek elő, egy lelőhelyet alkotnak.

A leletek az elsődleges feldolgozásukat követően a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Múzeumi Szervezeténél kerülnek végleges elhelyezésre.

Munkatársak: Bárdos Nándor, Németh Dániel, Szabados György technikusok.

HERENDI ORSOLYA

94. Bugyi, Páskomi-dűlő (KÖH 73055)

(Pest megye) Á

A Bugyit Ny-ról elkerülő út nyomvonalán végzett régészeti megfigyelés során 2010. április 2-án Árpád-kori település részletét találtam. Bugyitól É-ra, a Taksonyra vezető út alatt és Ny-i oldalán, kettő egykori meder partjain helyezkedik el a lelőhely, kb. 300 m hosszán.

ZSOLDOS ATTILA

95. Bükkábrány, Vasúti-dűlő (Bánya, VI. lh.) (KÖH 50450)

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Sza

A lelőhely Bükkábránytól K-re mintegy 4,8 km-re, a Csincse-patak egyik jobb oldali dombvonulatán húzódó Vasúti-dűlő D-i felén található. 2006-ban lokalizáltuk, amikor örökségvédelmi hatástanulmány tisztázta a Bükkábrányi Bánya fejlesztési területének régészeti érintettségét. 2008-ban e területre csatlakozóan vízelvezető árok („csorga”) és a H-9/5-7. sz. kutak földmunkáinak kivitelezésekor Selján Éva és Veres János tárta fel a munkaterületeket, amelynek során 82 római császárkori (szarmata) települési objektum került elő. 2010. évi ásatásunk területe ehhez illeszkedve a terepbejárással körvonalozott régészeti lelőhelyen történt.

A munkálatok első fázisában szondázó árkokkal pontosítottuk a feltárandó területet, majd a felső humuszréteg eltávolítása után további 69 régészeti jelenséget figyeltünk meg és tártunk fel. Ezek – egy újkori kábelárok kivételével – valamennyien a terepbejárásból megismert nagy kiterjedésű szarmata település ÉNy-i részéhez tartoztak. Nagyobb részük különféle tárológödör volt, közülük egyikben DK-ÉNy tájolásban bal oldalára

fektetett, felhúzott lábú, behajlított karú egyed, vállánál egy másik egyedhez tartozó koponya és egy kisgyermek (újszülött) rossz megtartású vázmaradványai voltak. A gödör leletanyagát késő szarmata korongolt szürke és téglapiros kerámia, őrlőkőtöredékek, patics valamint egy kovapenge töredéke és csontfésű töredékei tették ki. Néhány mélyebb gödör kút lehetett, a lelőhely szélén feltárt árokrészletek karámárokként szolgálhattak. Külső tűzhely volt a 131 sz. objektum, amelynek gödre fölé a D-i oldalon elhelyezkedő oszloplyukak tanúsága szerint tetőszerkezetet is emeltek, a gödör É-i szélén található, kerekded (110×90–100 cm-es) egyrétegű kemencének 5–8 cm magasan megmaradt a falazata. Egy másik, kisebb tűzlehely foltja a gödör DNy-i oldalán volt, rajta és mellette kisebb kövek feküdtek. A tűzlehelyt ráásták egy méhkas alakú tárológödörre.

Az előkerült településrészlet objektumaiban viszonylag kevés leletanyagot találtunk. Ezek túlnyomó része kerámia, melyek típusai lényegében megegyeznek az alföldi késő római kori szarmata települések anyagával. Az edénytöredékek nagyobb része jól iszapolt, korongolt szürke és téglapiros kerámia, főként különféle tárolóedények maradványai. Valamivel kisebb számban találtuk az ugyancsak korongolt kavicsos kerámiát, a kézzel formált edények töredékei pedig elenyésző számban láttak napvilágot. Ugyancsak kevés az ásatáson talált állatcsont mennyisége. Az idén talált leletanyag legérdekesebb darabját a 85. sz. objektum alján találtuk, egy enyhén csonka kúpos kialakítású, kőből készült pecsételőt (M = 5,8 cm, Á = 1,2–1,7 cm). A rajta lévő mintázat ma már alig észlelhető, annyi bizonyos csupán, hogy a kisebb átmérőjű végén simára csiszolt, nagyobb átmérőjű végén az egyenetlen felületből középen egy egyenes vonalú borda emelkedik ki, melyhez talán középen egy rövidebb ferde vonal csatlakozik.

A 2010-ben feltárt településrészletet a 3. sz. vége – 5. sz. eleje közötti időszakra keltezhetjük.

Munkatársak: Lovász Emese régész, Demeter Orsolya, Nagy S. József, Nagy Zoltán és Páll Gergely ásatási technikusok.

SIMON LÁSZLÓ

96. Bükkábrány határa

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) U, Kk, Kú

2010 májusában terepbejárásokat végeztünk tervezett települési szilárdhulladék lerakók rekultivációját megelőzően. A lerakók területét természetesen minden esetben kommunális hulladék fedte. Több esetben a telepek környezete is tartósan elfedett (erdő, beépítettség) volt, viszont a legtöbb szeméttelép környezetében el lehetett végezni az értékmérést. Bükkábrány területén két új lelőhelyet lokalizáltunk.

Ábrányi-tanya (KÖH 76713): Valószínűleg a középkori Felső-Ábránnyal azonosítható a lelőhely. A falu temploma, néhány faragott kő alapján, a tanya kerítése melletti kis homokbánya helyén feltételezhető.